

Zápis z 10. zasedání PVV SKIP – 10. 12. 2020 (online)

Přítomni: kol. R. Giebisch, K. Hubertová, K. Janošková, B. Konvalinková, M. Kratochvílová, V. Richter

Omluveni: kol. D. Divínová, Z. Hájková, L. Nivnická, Z. Matušík, M. Sabelová, J. Štěrbová

Program:

1. Schválení programu, kontrola zápisu
2. Hospodaření SKIP
3. Akce a projekty SKIP 2021
4. Zahraniční spolupráce
5. Další aktivity SKIP
6. Různé

1. Zápis z minulého jednání PVV SKIP byl schválen

2. Hospodaření VV SKIP a organizační záležitosti

- **Seznamy členů SKIP** – dosud zaslaly pouze 3 regiony – **zašlete urychleně R. Giebischovi**
- **Projekt Dotace online** – uhrazeno předplatné na rok 2021.
- **Zpráva o hospodaření VV SKIP** – viz Příloha č. 1. Hospodaření VV SKIP je uzavřeno, bude ještě doposlána část členských příspěvků z regionů.
- V regionech probíhá kontrola účetnictví.
- Děkujeme všem řešitelům projektů za včasné vyúčtování.
- ČEPS daroval SKIP dar ve výši 100 tis. Kč určený na podporu Bookstartu.
- Uhrazeny byly odměny vítězům ceny Městská knihovna roku 2020 a MARK.
- Koncepce rozvoje knihoven – dokončeny redakční práce, jde do tisku. Tištěný výtisk Koncepce bude společně s osobním dopisem ministra kultury, Příručkou pro starosty a brožurou MKP zaslán všem starostům.

3. Akce a projekty SKIP 2021

- **Knížka pro prvňáčka** - probíhá přihlašování do projektu. Termín příjmu přihlášek: 31.1.2021. Distribuce knih proběhne ve 2. pol. května 2021. V tomto školním roce vyjde knížka spisovatelky Michaely Fišarové a ilustrátorky Anety Žabkové První školní výlet. Autorské honoráře bude hradit nakladatelství Triton.
- Projekt Bookstart Doporučujeme, aby všechny zájemci o projekt sledovali konferenci Andersen a web Bookstart <https://www.skizkoudozivota.cz/> . Děkujeme Knihovně města Hradce Králové, Knihovně města Ostravy a všem ostatním, kteří ta projektu spolupracují.
- BMČ – plakáty rozeslány do krajských knihoven, téma pro rok 2021 „Udržitelnost“
- Den pro dětskou knihu se v letošním roce neuskutečnil. Akce se Čtyřlístkem přesunuta na rok 2021. Máme nachystáno mnoho krásných materiálů pro knihovny a jsou připraveny webové stránky této akce.
- **Celostátní setkání seniorů 2021** se uskuteční v Praze

4. Zahraniční spolupráce

- **Projekt Partnerland** – 3letý projekt, obsahuje společná setkání, konference, pozvání na knižní veletrh v Lipsku v roce 2022. Dokončuje se smlouva k projektu (za SKIP L. Jansová). Smlouva bude podepsána v roce 2021 v Praze.
- EBLIDA vydala pracovní verze tří zpráv vztahujících se k možnostem rozvoje knihoven a jimi poskytovaných služeb s ohledem na specifika doby pokoronavirové a také cíle udržitelného rozvoje. První zpráva nese název *A European library agenda for the post-Covid 19 age* (Cíle evropského knihovnictví v době pokoronavirové), druhá *The European Structural and Investment Funds 2021–2027: Funding Opportunities for Libraries* (Evropské strukturální a investiční fondy 2021–2027: příležitosti pro financování knihoven) a *Sustainable Development Goals and Libraries – First European Report* (Cíle udržitelného rozvoje a knihovny – první evropská zpráva).
- Seminář s Goethe-Institutem – letošní seminář se neuskutečnil, bude přesunut na příští rok.
- Při IFLA vznikla nová sekce IFLA Environment, Sustainability and Libraries (ENSULIB), SKIP se stal členem sekce. Návrh na zástupce SKIP v sekci – Katka Nekolová.
- SKIP se stal jedním ze signatářů deklarace IFLA, jejímž cílem je zmenšovat digitální propast. K deklaraci se mohou přihlásit jak právnické, tak fyzické osoby: <http://survey.alchemer.com/s3/5964536/Sign-up-to-the-Library-Pledge-to-Promote-Digital-Inclusion>). Celý text deklarace naleznete na <https://www.ifla.org/publications/node/93399>

5. Další aktivity SKIP

- **Podpora mediálního vzdělávání s Nadací OSF**
Pracovníci Nadace OSF se na nás obrátili s nabídkou spolupráce v oblasti mediálního vzdělávání, chtějí opět připravit společný tříletý projekt s knihovnami. – podrobné informace v Příloze č. 3 zápisu.
- **Spolupráce s NÚKIB** – úřad nás oslovil s nabídkou širší spolupráce. Bude připraven společný strategický dokument o spolupráci.
- **Kup knihu k Ježíšku** – kampaň na podporu knižního prodeje byla spuštěna 18.11.
- Opět jsme obdrželi katalog **Nejlepší knihy dětem** – zájemci si mohou katalogy vyzvednout u R. Giebische.

6. Různé

- **Operační program Jan Amos Komenský – návrh viz Příloha č. 4. Program bude spuštěn v průběhu roku 2021.**
- **Akční plány** – 9.12. proběhlo jednání ke krajským akčním plánům. Některé knihovny dosud pasivní. B. Konvalinková pošle výzvu k zapojení krajským knihovnám.
- **V. Richter** – Proběhne jednání mezi NK ČR a SČKN o DNNT. NK nabídne zahrnutí tématu knižního trhu do připravovaného průzkumu čtenářství dětí a mládeže. R. Giebisch navrhl zvážit možnost připojit i několik otázek z tématu práce s předškolními dětmi.

Termíny jednání PVV v 1. pol. 2021

21.1.
25.2.
22.4.
20.5.
24.6.

Jednání VV SKIP

25.3. /VV SKIP/

10. 12. 2020

Zapsala: B. Štěpánová

Schválil: R. Giebisch

Příloha č. 1

Zpráva o hospodaření VV SKIP k 10.12.2020

Výnosy VV SKIP k 10.12.2020 jsou 1 694 tis. Kč. Dar ČEPS ve výši 100 tis. Kč byl použit na projekt BOOKSTART. Dále do výnosů by měla přijít ještě částka cca 60 tis. Kč z regionů - odvod z členských příspěvků. Vzhledem k tomu, že se 16 akcí se neuskutečnilo, byla MK vrácena částka 101 130 Kč a za neuskutečněné akce ve výši 100 500 Kč byl zpracován nový projekt BOOKSTART. Z projektu IFLA byla vrácena nevyčerpaná částka 54 886 Kč. Bude čerpána plánovaná částka z rezervy roku 2019. Do regionů byla zaslána čerpaná částka na dotační projekty Knihovna 21. století.

Náklady VV SKIP k 10.12.2020 jsou 1 775 tis. Kč.

Plánované náklady VV SKIP plně uhrazeny: nájemné, členské příspěvky jiným organizacím,

náklady na certifikáty Knihovny Friedly, monitoring dotačních projektů, autorské dohody za Knížku pro prvňáčky, propagační tašky SKIP, tisk plakátů, zajištění workshopu Klubu tvořivých knihovníků, dohody za časopis IMPULSY, služby spojené s provozem sekretariátu. Byly uhrazeny náklady konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2020 ve výši 9 tis. Kč úhrada SW za účetnictví.

Vzhledem ke Covid-19 nebylo uskutečněno setkání ke 30. výročí SKIP, seminář v Goethe Institutu, dále pak i vyhlášení Městské knihovny roku a soutěže MARK. Vyplaceny byly pouze ceny výhercům soutěží.

Nebylo realizováno zpracování nového webu SKIP.

Finanční prostředky k 10.12.2020 jsou 732 tis. Kč. Dosud nejsou zaúčtovány doplatky odvodů z členských příspěvků na základě skutečně vybraných členských příspěvků v roce 2020.

Zpráva o hospodaření VV SKIP k 8.12.2020

Příjmy	účet	rozpočet 2020	skutečnost
Daněné příjmy celkem	celkem	0,00 Kč	77 770,00 Kč
prodej publikací	601		
účastnické poplatky na akce SKIP	60200		4 000,00 Kč
Co venkovské knihovny ...	60201		68 370,00 Kč
Akce VV SKIP	60202		5 400,00 Kč
Reklama na akcích SKIP	60203		
BOOKSTART	60204		
Architektura	60205		
Archivy, knihovny, muzea	60206		
Nedaněné příjmy	celkem	1 326 100 Kč	1 616 955,30 Kč
úrok ČSS	644	100 Kč	107,26 Kč
dary BOOKSTART, Knižka pro prvňáčka, výhra	682	170 000 Kč	100 000,00 Kč
členské příspěvky	684	870 000 Kč	783 864,04 Kč
čerpání rezervy SKIP	648	286 000 Kč	180 000,00 Kč
dotace MK	69100		552 984,00 Kč
dotace	69101		
Příjmy celkem		1 326 100 Kč	1 694 725 Kč
Nezbytně nutné náklady VV SKIP	účet	rozpočet 2020	skutečnost
členské příspěvky IFLA a EBLIDA	549	65 000 Kč	66 227,96 Kč
členské příspěvky jiným organizacím			
Unie zaměstnavatelských svazů, AIVF, Asociace muz	549	60 000 Kč	60 500 Kč
Česká sekce IBBY			
Doména, weby a Internet SKIP	518	70 000 Kč	44 044,00 Kč
poplatky bance	51804	4 800 Kč	3 310,86 Kč
daň z úroků	59130	100 Kč	20,38 Kč
nájem NK ČR	518	7 000 Kč	6 964,80 Kč
služby spojené s provozem sekretariátu	518a 521	201 000 Kč	195 000,00 Kč
SW účetnictví	518	2 500 Kč	2 282,06 Kč
Nezbytně nutné náklady VV SKIP		410 400 Kč	378 350 Kč
Ostatní náklady VV SKIP			
cestovné a ubytování - výjezdní zasedání VV SKIP a	512		
cestovné stáž, Matušik	518	30 000 Kč	12 777 Kč
dary (květinové dary)	51310	5 000 Kč	1 019,00 Kč
dohody	521	97 000 Kč	7 200,00 Kč
materiál	50130	5 000 Kč	711,00 Kč
občerstvení (jednání a akce sekcí a klubů SKIP a	51310	5 000 Kč	2 660,00 Kč
VV SKIP)			
poštovné	518	100 Kč	55,00 Kč
provozní režie (školení ,právník, odborná literatura,ba	518	5 000 Kč	0,00 Kč
Ostatní náklady VV SKIP	celkem	147 100 Kč	24 422 Kč
Přehled tisku publikací, plakátů, pohlednic			
plakáty	518 a 521	40 000 Kč	59 160,00 Kč
Bulletin - zpracování	51833 a 521	35 000 Kč	35 000,00 Kč
Knižka pro prvňáčka - autorské honoráře	521 nebo 518	60 000 Kč	69 000,00 Kč
Náklady na tisk	celkem	135 000 Kč	163 160 Kč
Navýšení dotace a akce SKIP hrazené z VV SKIP			
BOOKSTART - tašky, knížka - dar a SKIP	518	60 000 Kč	100 500,00 Kč
cena MARK	546	15 000 Kč	10 000,00 Kč
Městská knihovna soutěž cena	546	30 000 Kč	60 000,00 Kč
IMPULSY	521	10 000 Kč	10 000,00 Kč
Kamarádka knihovna - SW a tisk vysvědčení	518	10 000 Kč	2 650,00 Kč
Goethe Institut	513 a 521	15 000 Kč	0,00 Kč
IFLA	521 a 518	80 000 Kč	0,00 Kč
Noc s Andrsenem	521 a 518	121 000 Kč	121 000,00 Kč
propagační tašky	518	90 000 Kč	87 289,00 Kč
Dotáčnické projekty - monitoring	518	8 000 Kč	14 520,00 Kč
Certifikát Knihovna Friedly	521	15 000 Kč	15 000,00 Kč
Nový web SKIP	518	20 000 Kč	0,00 Kč
Setkání k výročí SKIP - Archivy	521	50 000 Kč	0,00 Kč
Workshop Klub tvořivých knihovníků	518	3 000 Kč	3 400,00 Kč
Čtenář roku	518	2 000 Kč	0,00 Kč
Archivy	521		9 000,00 Kč
odhad navýšení projektů Knihovna 21.století	501,513,518	104 600 Kč	46 788,65 Kč
Náklady hrazené na akce a navýšení dotace	celkem	633 600 Kč	480 148 Kč
Náklady VV SKIP	celkem	1 326 100 Kč	1 046 080 Kč
dotace bez IFLA			552 984,00 Kč
vrátka MK			
dary			100 000 Kč
daňové náklady			76 672,00 Kč
Celkové náklady	celkem	1 326 100 Kč	1 775 736 Kč
Hospodářský výsledek		0 Kč	-81 010,41 Kč

Příloha č. 2 – Návrh rozpočtu VV SKIP na rok 2021

Návrh rozpočtu VV SKIP 2021			
Příjmy	účet	rozpočet 2020	rozpočet 2021
Daněné příjmy celkem	celkem	0,00 Kč	0,00 Kč
prodej publikací	601		
účastnické poplatky na akce SKIP	60200		
Co venkovské knihovny ...	60201		
Akce VV SKIP	60202		
Reklama na akcích SKIP	60203		
BOOKSTART	60204		
Architektura	60205		
Archivy, knihovny, muzea	60206		
Nedaněné příjmy	celkem	1 326 100 Kč	989 100 Kč
úrok ČSS	644	100 Kč	100 Kč
dary BOOKSTART, Knížka pro prvňáčka, výhra	682	170 000 Kč	0 Kč
členské příspěvky	684	870 000 Kč	870 000 Kč
čerpání rezervy SKIP		286 000 Kč	119 000 Kč
dotace MK	69100		
dotace	69101		
Příjmy celkem		1 326 100 Kč	989 100 Kč
Nezbytně nutné náklady VV SKIP	účet	rozpočet 2020	rozpočet 2021
členské příspěvky IFLA a EBLIDA	549	65 000 Kč	66 000 Kč
členské příspěvky jiným organizacím			61 000 Kč
Unie zaměstnavatelských svazů, AIVF, Asociace muzeí a	549	60 000 Kč	
Česká sekce IBBY			
Doména, weby a Internet SKIP	518	70 000 Kč	70 000 Kč
poplatky bance	51804	4 800 Kč	3 500 Kč
daň z úroků	59130	100 Kč	20 Kč
nájem NK ČR	518	7 000 Kč	7 000 Kč
služby spojené s provozem sekretariátu	518a 521	201 000 Kč	201 000 Kč
SW účetnictví	518	2 500 Kč	2 500 Kč
Nezbytně nutné náklady VV SKIP		410 400 Kč	411 020 Kč
Ostatní náklady VV SKIP			
cestovné a ubytování - výjezdní zasedání VV SKIP a	512		
cestovné stáž, Matušík	518	30 000 Kč	30 000 Kč
dary (květinové dary)	51310	5 000 Kč	5 000 Kč
dohody	521	97 000 Kč	50 000 Kč
materiál	50130	5 000 Kč	1 000 Kč
občerstvení (jednání a akce sekcí a klubů SKIP a VV SKIP)	51310	5 000 Kč	3 000 Kč
poštovné	518	100 Kč	100 Kč
provozní režie (školení ,právník, odborná literatura,bann	518	5 000 Kč	5 000 Kč

Ostatní náklady VV SKIP			
cestovné a ubytování - výjezdní zasedání VV SKIP a	512	30 000 Kč	30 000 Kč
cestovné stáž, Matušík	518		
dary (květinové dary)	51310	5 000 Kč	5 000 Kč
dohody	521	97 000 Kč	50 000 Kč
materiál	50130	5 000 Kč	1 000 Kč
občerstvení (jednání a akce sekcí a klubů SKIP a VV SKIP)	51310	5 000 Kč	3 000 Kč
poštovné	518	100 Kč	100 Kč
provozní režie (školení ,právník, odborná literatura,bann	518	5 000 Kč	5 000 Kč
Ostatní náklady VV SKIP	celkem	147 100 Kč	94 100 Kč
Přehled tisku publikací, plakátů, pohlednic			
plakáty	518 a 521	40 000 Kč	60 000 Kč
Bulletin - zpracování	51833 a 521	35 000 Kč	35 000 Kč
Knížka pro prvňáčka - autorské honoráře	521 nebo 518	60 000 Kč	0 Kč
Náklady na tisk	celkem	135 000 Kč	95 000 Kč
Navýšení dotace a akce SKIP hrazené z VV SKIP			
BOOKSTART - tašky, knížka - dar a SKIP	518	60 000 Kč	0 Kč
cena MARK	546	15 000 Kč	10 000 Kč
Městská knihovna soutěž cena	546	30 000 Kč	60 000 Kč
IMPULSY	521	10 000 Kč	10 000 Kč
Kamarádka knihovna - SW a tisk vysvědčení	518	10 000 Kč	10 000 Kč
Goethe Institut	513 a 521	15 000 Kč	15 000 Kč
IFLA	521 a 518	80 000 Kč	0 Kč
Noc s Andersenem	521 a 518	121 000 Kč	121 000 Kč
propagační tašky	518	90 000 Kč	0 Kč
Dotační projekty - monitoring	518	8 000 Kč	12 000 Kč
Certifikát Knihovna Friedly	521	15 000 Kč	15 000 Kč
Nový web SKIP	518	20 000 Kč	20 000 Kč
Setkání k výročí SKIP	513	50 000 Kč	0 Kč
Workshop Klub tvořivých knihovníků	518	3 000 Kč	3 000 Kč
Čtenář roku	518	2 000 Kč	2 000 Kč
odhad navýšení projektů Knihovna 21.století	501,513,518	104 600 Kč	110 980 Kč
Náklady hrazené na akce a navýšení dotace	celkem	633 600 Kč	388 980 Kč
Náklady VV SKIP	celkem	1 326 100 Kč	989 100 Kč
dotace			
vratka MK			
dary			
daňové náklady			
Celkové náklady	celkem	1 326 100 Kč	989 100 Kč
Hospodářský výsledek		0 Kč	0 Kč
Zpracovala: Mgr. R. Giebisch, PhD., A. Kvasničková			
Schváleno:			

Příloha č. 3 – Návrh projektu s OSF

Knihovny jako nositel mediálního vzdělávání

Řada lidí v naší společnosti se potýká s informačním přehlcením. V rámci rozvoje digitálních technologií pozorujeme problémy, které výrazně ovlivňují schopnost práce s informacemi. Technologický vývoj a informační technologie vedle toho lidé mnohdy vnímají jako určité ohrožení. U některých lidí pak může narůstat přesvědčení, že nemají v rámci společenského uspořádání zastání. Někteří pak tíhnou k jednoduchým a zároveň problematickým řešením a slibům, jsou snadnějším cílem manipulací.

Ve chvíli, kdy chceme jít proti populistickým zkratkám a měnit náladu ve společnosti, je potřeba vyvíjet aktivity napříč regiony. **Pokud chceme, přispět k tomu, abychom si vzájemně porozuměli, potřebujeme podpořit právě ty součásti infrastruktury, které jsou významnou součástí rozvoje a udržování celoživotního neformálního vzdělávání komunit venkova a měst. V tomto ohledu hrají klíčovou roli veřejné knihovny.**

PROČ CHCE NADACE OSF SPOLUPRACOVAT S KNIHOVNAMI?

Chceme se spojit se sítí veřejných knihoven, které jsou významnými centry občanské společnosti, vzdělanosti a kultury v celé řadě obcí. Víme, že měnit postoje ve společnosti je běh na dlouhou trať. Naše role ale je rozpořehbovat stojaté vody. **Existující síť knihoven je pro nás ideálním partnerem pro působení v regionech. Proto se s spolu s knihovnami chceme pustit do posílení jejich vzdělávací a komunitní role.** Cíle našeho programu navazují na cíle, které definuje dokument Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030, kde se mimo jiné uvádí, že knihovny hrají a budou hrát klíčovou roli v rozvoji čtenářské, informační, mediální a digitální gramotnosti.

CO CHCEME SPOLEČNĚ S KNIHOVNAMI ZMĚNIT?

Jako první téma pro spolupráci s knihovnami jsme zvolili **mediální vzdělávání**.

Dynamický rozvoj digitálních technologií a neustálé rozšiřování nabídky mediálních obsahů klade na člověka značné nároky co do posuzování a hodnocení kvality různých sdělení. **Schopnost porozumět obsahu a kriticky jej zhodnotit je dnes při nakládání s informacemi nezbytná. A takové schopnosti práce s mediálním obsahem napříč společností zřetelně chybí. Podle výzkumu společnosti STEM/MARK 1 je má jen čtvrtina dospělé populace.**

Problém mají především skupiny, které nezískávají mediální gramotnost z rodiny či školy, nebo neovládají nové technologie: senioři, studenti odborných škol, jazykové a národnostní menšiny, obyvatelé menších obcí nebo lidé žijící na periferiích. Ti se pak v mediálním obsahu ztrácejí, nerozumí mu dostatečným způsobem, hledají jednoduchá řešení složitých otázek a přiklánějí se k dezinformacím.

Dezinformacím lze dlouhodobě čelit jedině tím, že se vůči nim zvýší odolnost příjemců sdělení.

Zároveň chceme přispět k důkladnějšímu pochopení principů dobré novinářské praxe ze strany veřejnosti. Chceme zvýšit povědomí o tom, jak vzniká mediální obsah, jak ke své práci přistupují novináři a novinářky, kteří se dlouhodobě vyznačují kvalitou své práce.

1 Zdroj: Mediální gramotnost je v Česku nízká – pouze čtvrtina dospělé populace v ní dosahuje uspokojivé úrovně.

<https://www.stemmark.cz> [online]. [cit. 2020-11-16]. Dostupné z:

<https://www.stemmark.cz/medialni-gramotnost-je-v-cesku-nizka-pouze-ctvrtina-dospELE-populace-v-ni-dosahuje-uspokojive-urovne/>

BUDE TO VŮBEC FUNGOVAT?

V roce 2018 jsme testovali spolupráci se strategickým partnerem Sdružení knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) a finančně jsme podpořili vzdělávání knihovníků v oblasti mediálního vzdělávání i rozšíření programové nabídky knihoven částkou 500 tisíc korun:

- Ve všech krajích jsme **proškolili 327 pracovníků knihoven v oblasti práce s mediálním obsahem** s výsledky: 70 % účastníků kurzů využilo poznatky pro svoji další práci, především v programech pro děti, ale i pro dospělé a seniory, a to v každodenním styku se čtenáři, i jako inspiraci pro zlepšení stávajících, či realizaci zcela nových programů na

rozpoznávání dezinformací, hoaxů a bezpečnosti na internetu.

- Ve 3 vybraných krajích (Ústecký, Královéhradecký a Moravskoslezský) jsme **podpořili** společenskou roli knihoven při **realizaci akcí zaměřených na riziko dezinformací** a jak se jim účelně bránit: dohromady se uskutečnilo 120 akcí, na které přišlo 3 200 účastníků. Většina knihovníků by uvítala možnost pokračování takových akcí, ale i pomoc s tím, jak na akci přilákat více účastníků (propagace akce atd.).

- **Nakoupili** jsme **publikace**, které se věnují **mediálnímu obsahu, sociálním sítím a komunikaci** na nich. Publikace jsou zařazeny do výměnných fondů krajských knihoven, čímž je zaručeno, že se dostanou do všech knihoven v regionu.

CO DĚLÁME TEĎ?

- Aktivně vstupujeme do tématu: účastníme se konference „Knihovny současnosti“ pořádaných Sdružením knihoven ČR (SDRUK). (Naposledy „Knihovny současnosti 2020“)

- **Propojujeme se průběžně s dalšími aktéry aktivními v oblasti mediálního vzdělávání** či osvěty v kontextu dezinformací: Brain&Breakfast (nezávislý projekt pod hlavičkou Red Button), diskuze s novináři v DOXu, české zastoupení International Press Institute ad. Jedním z našich záměrů je realizovat kvalitní síťování různorodých aktérů, kteří se tématu mediálního vzdělávání věnují. Z předchozího projektu víme, že ke komunikaci a síťování často nedochází a to chceme změnit.

- Ve spolupráci s knihovnami **chceme získat zpětnou vazbu na již připravenou metodiku mediálního vzdělávání a krátké edukační video, které vzniklo ve spolupráci s novinářkou Jana Ustohalovou** v návaznosti na Novinářskou cenu. Na konkrétním příkladu Jany Ustohalové se mohou uživatelé prostřednictvím videa seznámit se standardy kvalitní žurnalistické práce a posílit tak pochopení její role vzhledem k fungování otevřené demokratické společnosti.

- **Do konce roku 2020 plánujeme uspořádat dvě FOKUSNÍ SKUPINY**

Obě fokusní skupiny nám poslouží ke **zjištění a upřesnění konkrétních a reálných potřeb knihoven v oblasti mediálního vzdělávání**. Naším cílem bude ověřit potřeby v této oblasti a získání podnětů pro další nastavení spolupráce s knihovnami v oblasti mediálního vzdělávání a především efektivního nastavení komunikace mezi různými aktéry. Setkání fokusních skupin plánujeme na **prosinec 2020**, setkání se uskuteční v **online** prostředí, odhadovaná doba trvání cca **3 hodiny**.

1) **STRATEGICKÁ skupina**: určená pro zástupce oborových organizací (SKIP, SDRUK apod.), krajské koordinátory, zástupce vzdělávacích institucí (oborové vzdělávání knihovníků) a další odborníky, kteří se věnují tématu MV (převážně pro cílovou skupinu 55+)

Skupina se zaměří na:

- strategické uchopení tématu mediálního vzdělávání v knihovnách
- sladění dosavadních aktivit a projektů
- zjištění možností spolupráce na národní úrovni

2) **KNIHOVNICKÁ skupina**: určená pro zástupce menších knihoven, kteří pracují přímo se čtenáři.

Skupina se zaměří na:

- zmapování možností a potřeb knihovníků a knihoven v oblasti mediálního vzdělávání, tj. co potřebují k tomu, aby se tématu více věnovali, o co je mezi čtenáři zájem apod.
- zjišťování vhodných a efektivních způsobů komunikace s cílovými skupinami zmíněnými výše v tomto dokumentu
- zmapování možností, jak průběžně zjišťovat a ověřovat aktuální úroveň mediální gramotnosti a potřeb čtenářů, kteří se zapojí do programů na podporu mediálního vzdělávání

A CO POTOM?

Chceme, aby naše spolupráce s knihovnami měla reálný dopad, proto **uvažujeme v horizontu**

minimálně 3 let, kdy budeme s knihovnami intenzivně pracovat. Důležitá je pro nás také další udržitelnost, chceme se vyhnout obvyklému scénáři, kdy po odchodu donora skončí i aktivity. Vycházíme z dosavadních zkušeností ze spolupráce s knihovnami a také z priorit naší práce:

1. **Propojování aktérů** – propojíme knihovny s dalšími aktéry mediálního vzdělávání, aby se aktivity vzájemně doplňovaly a knihovny efektivněji využívaly stávající nabídky. Zároveň umožníme přenos zkušeností získaných v rámci formálního vzdělávání do neformální části.

2. **Vzdělávání, metodická podpora, rozšiřování programové nabídky knihoven** – knihovníkům a knihovnicím obvykle nechybí vůle, jako spíš informace a metody, jak určité téma uchopit. Také často nemají jasno v tom, jak na akci přilákat více účastníků ze strany veřejnosti. S tím vším umíme a chceme pomoci – pořádáním vzdělávacích akcí s kvalitními lektory a tipy, jak využít stávající příležitosti k oslovení vhodného publika s určitým tématem.

3. **Finanční podpora** – jednou z překážek k tomu, aby knihovny byly aktivnější ve veřejném prostoru a poskytování služeb odpovídajícím moderní knihovně současnosti, je nedostatek financí a omezené rozpočty, které často neodpovídají aktuálním potřebám knihoven. Proto chceme, aby součástí naší spolupráce byly také granty pro jednotlivé knihovny, které budou sloužit k podpoře jejich aktivit v oblasti mediálního vzdělávání.

Uvědomujeme si úskalí udržitelnosti přímé finanční podpory, proto budeme v průběhu realizace jednat o způsobu financování po skončení programu. Směrem ke knihovnám počítáme s rozpočtem cca 1,1 mil. Kč, cca 400 tis. Kč bude určeno na vzdělávací a metodickou podporu knihovníků a 700 tis. Kč na aktivity v jednotlivých knihovnách.

Příloha č. 4

Návrh systémového projektu “Knihovny – pilíře občanské společnosti, vzdělanosti a kultury”

Smyslem návrhu projektu je využít síť knihoven v České republice ke zvýšení nabídky a dostupnosti občanského vzdělávání a vzdělávání o možnostech využití a používání moderních technologií a podpořit naplnění SC 2.4 OP JAK.

ČR má nejhustší síť knihoven na světě, více než 6000 knihoven a jejich poboček, které poskytují veřejné knihovnické a informační služby ve smyslu zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

Knihovny poskytují rovný přístup k informacím a jsou místem celoživotního vzdělávání a učení, které je dostupné všem. Knihovna je neutrální veřejný prostor, důvěryhodná instituce, kam jsou lidé již nyní zvyklí chodit se vzdělávat - v roce 2019 to bylo, podle statistik MK ČR, 1,132 mil. lidí napříč celou ČR (<https://www.statistikakultury.cz/knihovny-v-ceske-republice/>.) Vládou v červenci 2020 přijatá Koncepce rozvoje knihoven na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030 tuto roli knihoven ukotvuje a zavazuje knihovny k posilování svých vzdělávacích funkcí.

Cíle

- systémové řešení nedostatečné nabídky a dostupnosti občanského vzdělávání na úrovni knihovní sítě
- zvýšení nabídky a dostupnosti vzdělávacích programů veřejných knihoven pro rozvoj kompetencí pro celoživotní učení, občanského vzdělávání, digitálních kompetencí a dovedností pro udržitelný rozvoj
- systémová podpora přípravy a realizace dalšího neprofesního celoživotního učení v rámci koncepční a strategické činnosti veřejných knihoven ČR
- zajištění podmínek pro realizaci programů celoživotního učení v síti veřejných knihoven
- zvýšení profesní kvalifikace zaměstnanců veřejných knihoven, kteří poskytují metodickou podporu nebo se podílejí na přípravě a výuce programů celoživotního učení
- osvětová kampaň cílená na diverzifikované skupiny dospělých, prezentující význam, možnosti a nabídku lokálních příležitostí rozvoje kompetencí pro celoživotní učení, občanské vzdělávání, digitálních kompetencí a dovedností pro udržitelný rozvoj

Východiska a cíle OP JAK a Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+	Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030 (přijata vládou v červenci 2020)
<p>Cílem Operačního programu Jan Amos Komenský je podpora rozvoje otevřené a vzdělané společnosti založené na znalostech a dovednostech, rovných příležitostech a rozvíjející potenciál každého jednotlivce.</p> <p>V rychle se měnícím okolním prostředí bude nezbytné, aby se lidé vzdělávali průběžně po celý svůj život.</p> <p>Rovněž lze počítat s výrazně aktivnější rolí nejen škol (včetně VŠ) a školských zařízení, ale například i knihoven a paměťových institucí (zejména muzeí) v oblasti poskytování služeb</p>	<p>Knihovny – pilíře občanské společnosti, vzdělanosti a kultury</p> <p>Pilíř II. Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce</p> <p>V rámci pilíře II. budou podporovány aktivity k posílení vzdělávací funkce knihoven a kooperace knihoven se školami.</p> <p>Knihovny pomáhají každému, kdo chce rozvíjet své schopnosti a učit se. Podporují vzdělanou a sociálně soudržnou společnost, založenou na ekonomice s vysokou přidanou hodnotou práce. Garantují rovný a svobodný přístup k</p>

dalšího neprofesního vzdělávání (zejména občanského vzdělávání) a celoživotního učení/vzdělávání.

Cílem by také mělo být zvýšení využívání moderních technologií ve vzdělávání s vědomím jejich kladů a záporů. V tomto ohledu je třeba podpořit i oblast **vzdělávání dospělých prostřednictvím dostatečné nabídky a dostupnosti kurzů neprofesního vzdělávání.**

informacím. V rámci komunit propojují aktéry na poli vzdělávání. Jsou partnerem škol všech stupňů, školských zařízení, vědeckých institucí a dalších vzdělávacích institucí.

Knihovny představují v České republice **jedinečnou komplexní infrastrukturu neformálního celoživotního a občanského vzdělávání.**

Teze

1. Knihovny systematicky posilují svou vzdělávací roli v podmínkách svého působení. Svou programovou nabídku řídí jasně definovanou dramaturgií. Systematicky **zjišťují a vyhodnocují potřeby cílových skupin, sledují nová témata celoživotního vzdělávání, především v oblasti inovativních technologií a jejich dopadu na každodenní život a udržitelný rozvoj**, a tato témata proaktivně nabízejí veřejnosti. **Knihovny propojují lokální aktéry vzdělávání a podporují synergetické využívání dostupných zdrojů.**

3. Knihovny **systematicky rozvíjejí své kompetence v oblasti neformálního občanského a celoživotního vzdělávání uživatelů.** Tomu přizpůsobují nejen personalistiku, ale i profesní vzdělávání. Národní knihovna ČR, krajské knihovny a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí tomuto procesu poskytují metodickou a jinou podporu směřovanou ke všem typům knihoven.

SC 2.4 Podporovat celoživotní učení, zejména flexibilní možnosti rozšiřování dovedností a rekvalifikace pro všechny s ohledem na digitální dovednosti, lépe předvídat změny a nové požadavky na dovednosti vycházející z potřeb trhu práce, usnadnit přechody mezi zaměstnáními a podporovat profesní mobilitu.

- nedostatečná nabídka a dostupnost občanského vzdělávání;
- nedostatečná nabídka vzdělávání o možnostech využití a používání moderních technologií;
- nízká podpora oblasti občanského vzdělávání;
- nepřipravenost akademických pracovníků pro výuku v programech CŽV/univerzit třetího věku;
- nedostatečná nabídka programů CŽV/univerzit třetího věku na VŠ;
- nízká podpora programů CŽV/univerzit třetího věku ve vztahu k jejich řízení na VŠ;

Strategické cíle

1. v knihovnách poskytovat kvalitní vzdělávací akce pro své cílové skupiny včetně uživatelů se specifickými potřebami
2. na úrovni meziresortní spolupráce MŠMT a MK vytvořit potřebné podmínky pro efektivní spolupráci knihoven se školami všech stupňů i dalšími vzdělávacími institucemi a orgány státní správy
4. v knihovnách zřídit pracovní pozice specialistů na vzdělávání
5. státem a kraji podporovat roli knihoven jako vzdělávacích institucí a systémově zajišťovat její realizaci
10. vybudovat efektivní systém vzdělávání knihovníků včetně managementu knihoven

• nedostatečné materiální, technické a personální zabezpečení programů CŽV/univerzity třetího věku.	

Klíčové aktivity

KA01 - Vzdělávání lektorů

Cíle

- proškolení pracovníků podílejících se na zajištění kurzů a programů zaměřených na celoživotního učení po stránce pedagogické a organizační
- zvýšení kvalifikace osob, které poskytují podporu nebo se podílejí na výuce v oblasti celoživotního učení

Výstupy

- Základní certifikovaný kurz **“Lektor celoživotního učení”** v rozsahu min. 40 hod.
 - **400 proškolených zaměstnanců knihoven**
- Metodický kurz **“Metodik celoživotního učení”** v rozsahu min. 40 hod.
 - pro zaměstnance knihoven ve funkci metodik/metodička
 - informace a principy základního kurzu rozšířené o nástroje a postupy, jak principy celoživotního učení předávat zaměstnancům knihoven
 - **70 proškolených metodiků/metodiček**
- Elearning, podpůrné materiály

KA02 - Metodické centrum podpory a komunita praxe

Cíle

- zajištění podmínek pro realizaci kurzů/programů celoživotního učení
- sběr a vyhodnocování informací o potřebách praxe a potenciální poptávce po programech v oblasti celoživotního učení
- metodická podpora, podpora škálovatelnosti napříč knihovní sítí
- aktivní propojení jednotlivých členů komunity, sdílení know-how, možnost získat radu nebo zpětnou vazbu
- podpora spolupráce s dalšími partnery a stakeholdery na celostátní i místní úrovni: zřizovatelé, státní správa, univerzity (U3V), komerční sektor (vzdělávání dospělých, koučink), spolky, apod.
- pořízení vhodného vybavení a relevantních pomůcek pro kurzy a programy zaměřené na celoživotní učení

Výstupy

- mapa, interaktivní platforma a knowledgebase (zdroj aktuálních, relevantních a užitečných informací, návodů a rad), informační servis
- systém a metodika mentoringu, zahrnující skupinu metod a přístupů, které se jako inovativní / aktivizující ve vzdělávání (nejen) dospělých osvědčují a podporují kompetenční přístup k edukaci (např. tandemové učení)
- společenství praxe učících knihovníků a učitelů/lektorů CŽV
- konference, semináře (webináře, krajská setkání), diseminační aktivity napříč knihovní sítí a směrem ke zřizovatelům
- podpora nabízení, komunikace, propagace kurzů směrem k veřejnosti (šablona webu, rezervačního systému, plakátu, Facebookové události, apod.)
- mapa/databáze partnerů

KA03 - pilotní programy

Cíle

- zvýšení počtu a dostupnosti kurzů/programů, které se věnují celoživotnímu učení
- skrze pilotáž, realizaci a evaluaci kurzů zaměřených na občanské vzdělávání připravit vzorové, ověřené lekce pro knihovny různých typů

Výstupy

- 400 pilotních projektů v knihovnách různého typu
- 400 plánů celoživotního učení (s ohledem na místní kontext, mapování vzdělávacích potřeb, mapování nabídky lokálních partnerů)
- otestované vzdělávací formáty vhodné pro dané cílové skupiny, dle velikosti a typu knihovny (obce) a místního kontextu
- 40 otevřených metodik pro vedení kurzů / workshopů, které může jakákoliv knihovna zařadit do své nabídky
- 18 000 absolventů vzdělávacích programů v knihovnách

KA04 - Veřejnost

Za účelem zvýšení povědomí široké veřejnosti o smyslu, výhodách a možnostech celoživotního učení bude připravena a realizována osvětová informační kampaň. Hlavní těžiště kampaně bude spočívat v lokalizaci a kontextualizaci vzdělávacích příležitostí na úrovni všech krajů ČR a distribuována bude přes síť veřejných knihoven a radničních listů jednotlivých obcí.

Výstupy

- komunikační strategie a osvětová informační kampaň směrem k potenciálním návštěvníkům kurzů

K05 - Evaluace

Cíle

- průběžně hodnotit plnění projektu a přizpůsobovat jeho aktivity a výstupy zjištěným potřebám
- evaluovat jednotlivé pilotované kurzy a programy a přizpůsobovat je potřebám knihovníků i uživatelů

Výstupy

- příprava evaluačních nástrojů a vhodně metodologicky ukotveného evaluačního plánu, definování výzkumných metod, vytvoření nástrojů pro sběr dat a vyhodnocování činností
- evaluační nástroje pro vzdělávací aktivity - vytvořené, odpilotované, ověřené, využitelné v knihovnách při vzdělávacích aktivitách jako součást edukačních strategií a metodik
- evaluace - sběr evaluačních dat v rámci všech KA,
- vyhodnocování evaluačních dat s důrazem na úpravu aktivit a výstupů
- evaluační zprávy (min. 3 - evaluační plán, průběžná evaluační zpráva, závěrečná evaluační zpráva)
- případové studie (evaluační zprávy jednotlivých pilotovaných programů)

KA06 – Řízení projektu

Účelem této aktivity je zajistit kvalitní řízení a dokumentování procesů projektu v souladu s pravidly OP JAK a metodikou PRINCE2.

Klíčové kompetence a příklady nabízených programů

“Výhodou knihoven je, že působí na konkrétním místě. Mají hlubokou znalost místní komunity, jsou v denním kontaktu s lidmi a jejich potřebami a jsou schopny tyto potřeby uspokojovat. Jejich služby mají potenciál zasáhnout všechny generace i skupiny obyvatel bez jakýchkoliv omezení. Knihovny navíc,

díky svému zapojení v národní i mezinárodní síti knihoven, propojují toto konkrétní místo s podněty, tématy a lidmi, které a kteří umožňují včleňování lokální identity do širších identifikačních rámců. Knihovny jsou i prostředníkem, jenž celospolečenská témata přenáší na lokální úroveň, umožňují tak zapojení širších vrstev společnosti a tím rozvoj občanské společnosti. Jsou tak přirozeným prostředkem integrace a inkluze.” Koncepce rozvoje knihoven

1. Kompetence v oblasti gramotnosti

- a. **kritické myšlení a schopnost posuzovat informace a pracovat s nimi** (např. Program na fake news a mediální dezinformace, cílová skupina široká veřejnost, Knihovna Litvínov; deFacto - otevřená metodika, díky níž může odvést kvalitní lekci mediálního vzdělávání i knihovník nebo knihovnice bez hluboké znalosti problematiky)
- b. **komunikovat v ústní a písemné formě v různých situacích a sledovat a přizpůsobovat své vlastní vyjadřování požadavkům situace** (např. kurzy gramotnosti českého jazyka pro příslušníky národnostních menšin, Knihovna Louny?)

2. Jazyková kompetence

. **schopnost vhodně a efektivně využívat ke komunikaci různé jazyky** (např. nízkoprahové kurzy cizího jazyka v knihovnách, Děčín; Language Coffee - neformální konverzační setkání u kávy spojené s poznáváním cizích kultur a zvyků, zapojení dobrovolníci z EVS, uprchlíci a žadatelé o azyl, knihovna Třinec)

3. Matematická kompetence a kompetence v oblasti přírodních věd, technologií a inženýrství

- . vědecký kroužek, práce s mikroskopy (Knihovna Polička)
- a. rozvoj makerspace a otevřených dílen v knihovnách (<https://sites.google.com/view/makerspace-online-seminar/>, Česká Třebová, Polička, Ústí nad Labem, MKP, Třinec)
 - b. Semináře logiky? Finanční gramotnost?
 - c. podpora bezpečnosti i udržitelnosti z hlediska životního prostředí (ekoporadna při knihovně ve Strakonících, časopis Kompost; rok 2021 hlavním komunikačním tématem knihoven bude udržitelnost, ve spolupráci s OSN v přípravě celoročního vzdělávacího cyklu pro knihovny)

4. Digitální kompetence

. kurzy programování za pomoci ozobotů, robotů, apod. (Knihovna Polička, Městská knihovna v Praze...)

- a. Internetem bezpečně, Krajská knihovna Karlovy Vary

5. Personální a sociální kompetence a kompetence k učení

- . Brain and Breakfast (Tábor)
- a. Živá knihovna (Liberec, Třinec)
 - b. trénování paměti, apod.

6. Občanská kompetence

- . předvolební debaty (Rožnov pod Radhoštěm, Třinec, Vsetín, apod.)
- a. zapojení do celostátních akcí (Uklid'me Česko, šití roušek a koordinace dobrovolnické pomoci v průběhu první vlny pandemie)
 - b. Knihovna pro bezbariérové Brno - místo pro debatu o bezbariérovosti veřejného prostoru
 - c. komunitní zahrádka v Třinci

7. Kompetence k podnikavosti

. Živý folklór v Břeclavi - pravidelná konference o tom, jak se místní tradice využívají v řemeslech, podnikání a kultuře, podporující rozvoj regionu, cestovního ruchu a místních prodejců a obchodníků

8. Kompetence v oblasti kulturního povědomí a vyjadřování

. questing, podpora vztahu k místu a místní kultuře (Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm)